

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

(код и наименование) Граматическо моделиране на българския език с оглед на обработката на естествен език

Преподавател: проф. д-р Петя Осенова

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		60
ОБЩА ЗАЕТОСТ		90
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		3

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	25
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	25
8.	Курсов проект	
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	50

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината дава основни познания по отношение на моделирането на езика – и в частност на българския език – за целите на автоматичната обработка на данни. Обръща се внимание на ролята на лингвистичната теория, както и на двата основни подхода – конституентен и деппендентен. Дискутират се езиковите явления, които представляват проблем за автоматичната обработка. Обсъжда се ролята на структурираните езикови данни за успешността на големите езикови модели. Представят се визуализации и някои начини на използване на езиково моделираните данни.

Предварителни изисквания:

Завършен основен курс по българска граматика (лексикология, морфология, синтаксис). Владееенето на английски език е предимство.

Очаквани резултати:

Студентите ще придобият умения в моделирането на езикови данни за определени цели. Те ще могат да си обяснят защо подобни данни са нужни в ерата на големите езикови модели и ще се научат как да боравят с тях.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Основни параметри на граматическото	3

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

	моделиране	
2.	Ресурсни граматика, моделиране чрез корпуси, моделиране чрез езикови модели	3
3.	Особености на моделирането според лингвистичната теория	2
4.	Грамматическо моделиране според конституентните теории (с фокус върху Опорна фразова граматика (ОФГ))	3
5.	Представяне на синтактичните структури и явления в ОФГ	3
6.	Грамматическо моделиране според депendentните теории (с фокус върху Универсалните зависимости)	2
7.	Представяне на синтактичните структури и явления в Универсалните зависимости	3
8.	Проблемни синтактични явления независимо от лингвистичната теория	2
9.	Грамматически моделираните данни в ерата на големите езикови модели	3
10.	Визуализация на грамматически моделирани данни	3
11.	Използване на грамматически моделираните данни	3

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Разлики и прилики между конституентните и dependentните подходи
2	Моделиране на български текст спрямо двата подхода
3	Стратегии за моделиране на проблемни езикови явления
4	Моделирането на езикови данни и големите езикови модели

Библиография

Основна:

Осенова 2016: Грамматическо моделиране на българския език (с оглед на автоматичната обработка на естествен език). Парадигма. София.

Осенова и Симов 2007: Формална граматика на българския език. ИПОИ.
София.

Осенова 2009: Именните фрази в българския език. Ето. София

Допълнителна:

Дата: 10.04.2024 г.

**Съставил:
проф. д-р Петя Осенова**